

Bryssel den 1 december 2023
(OR. en)

16040/23

Interinstitutionellt ärende:
2023/0227(COD)

AGRI 749
AGRILEG 314
SEMENCES 109
PHYTOSAN 119
FORETS 188
CODEC 2279
IA 340

NOT

från: Rådets generalsekretariat

till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper I)/rådet

Komm. dok. nr: 11503/23

Ärende: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om produktion och saluföring av växtförökningsmaterial i unionen, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/2031, 2017/625 och 2018/848 samt om upphävande av rådets direktiv 66/401/EEG, 66/402/EEG, 68/193/EEG, 2002/53/EG, 2002/54/EG, 2002/55/EG, 2002/56/EG, 2002/57/EG, 2008/72/EG och 2008/90/EG (förordningen om växtförökningsmaterial)
– Lägesrapport

I. INLEDNING

1. Den 5 juli 2023 antog kommissionen två nära sammanhängande lagstiftningsförslag för att se över och uppdatera reglerna för produktion och saluföring av växtförökningsmaterial och skogsodlingsmaterial i EU. Förslagen ingår i kommissionens paket om livsmedel och biologisk mångfald, en uppsättning lagstiftningsförslag som också omfattar markhälsa, ny genomisk teknik samt den partiella översynen av ramdirektivet om avfall. De överlämnades till rådet den 6 juli 2023.

2. För närvarande omfattar lagstiftningen ett direktiv om den gemensamma sortlistan för arter av lantbruksväxter och elva direktiv om saluföring av utsäde, växtförökningsmaterial och skogsodlingsmaterial. Vissa av direktiven går tillbaka till 1960-talet. Det splittrade regelverket leder till skillnader i medlemsstaternas genomförandep Praxis, vilket i sin tur leder till en stor administrativ börda för behöriga myndigheter och aktörer. Den nuvarande lagstiftningen saknar dessutom samstämmighet med annan lagstiftning om växtskydd, offentlig kontroll och genetiskt modifierade organismer, är föråldrad ur vetenskaplig synvinkel samt är i behov av innovation för att främja förbättrade sorter och en anpassning till de nya klimatutmaningarna i syfte att uppfylla målen i den gröna given, särskilt från jord till bord-strategin och strategin för biologisk mångfald.
3. Den föreslagna förordningen om växtförökningsmaterial¹ inför en ny lagstiftningsstrategi, genom att tio direktiv om saluföring av växtförökningsmaterial ersätts med en enda förordning. Denna förordning syftar särskilt till att
- förenkla den rättsliga ramen genom förtydligade och harmoniserade regler,
 - underlätta den tekniska utvecklingen för att kunna främja digital och ny teknik såsom användningen av biomolekylära metoder,
 - minska den administrativa bördan,
 - säkerställa tillgången till växtförökningsmaterial av hög kvalitet som är anpassat till förändrade jordbruks- och miljöförhållanden,
 - trygga livsmedelsförsörjningen, bevara växtgenetiska resurser och skydda den biologiska mångfalden, och
 - förbättra samstämmigheten med de offentliga kontrollerna och lagstiftningen om växtskydd.

¹ Dok. 11502/23 + ADD 1

Den nya förordningen omfattar utsäde och alla andra former av material avsett för vegetativ förökning av hela växter. Den omfattar inte skogsodlingsmaterial, prydnadsväxter, växtförökningsmaterial som exporteras till tredjeländer eller växtförökningsmaterial som är avsett för andra ändamål än saluföring.

4. I Europaparlamentet har utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling huvudansvaret och Herbert Dorfmann (EPP, Italien) har utsetts till föredragande. Hans förslag till betänkande offentliggjordes den 10 november 2023. Utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet kommer att avge ett yttrande.

II. LÄGESRAPPORT OM ARBETET I RÅDETS FÖRBEREDANDE ORGAN

1. Kommissionen lade fram förslaget och dess konsekvensbedömning² vid en informell videokonferens med medlemmarna i arbetsgruppen för genetiska resurser och innovation i jordbruket (*arbetsgruppen*) den 6 juli 2023, som följdes av en föredragning i rådet (jordbruk och fiske) den 25 juli 2023.
2. Behandlingen av och ingående diskussioner om artiklarna i förslaget pågick mellan september och december 2023. Under det spanska ordförandeskapet har sammanlagt tre arbetsgruppsmöten varit inriktade på att behandla och diskutera artiklarna 1–22 i förslaget.

HUVUDFRÅGOR OCH FRAMSTEG

3. Ett stort antal tekniska synpunkter har framförts av delegationerna, både muntligen och skriftligen, angående hela texten till förslaget. Som anges ovan har det spanska ordförandeskapet tagit fram en reviderad text till artiklarna 1–22 och försökt ta hänsyn till merparten av dessa synpunkter i syfte att utveckla och förtydliga innehållet i artiklarna.

² 11694/23

a) **Allmänna kommentarer**

Delegationerna stöder i allmänhet huvudmålen i förslaget, som syftar till att förtydliga den nuvarande lagstiftningen om produktion och saluföring av växtförökningsmaterial, öka förenligheten och möjliggöra införandet av ny vetenskaplig och teknisk utveckling. De välkomnar också att de två grundpelarna i det nuvarande systemet (registrering av sorter och sortcertifiering) bibehålls.

I delegationernas allmänna kommentarer identifieras ett antal områden där bestämmelserna behöver kompletteras och förtydligas:

– **Administrativ börda**

Många delegationer anser, på grundval av förslagets innehåll, att den administrativa bördan för aktörer och behöriga myndigheter skulle öka på vissa områden och bli oproportionerlig.

Förslaget innehåller mycket riktigt ytterligare rapporterings- och tillsynskrav för de behöriga myndigheterna och därtill ett stort antal tillstånd eller registreringskyldigheter för yrkesmässiga aktörer som avsevärt ökar byråkratin. Införandet av övervaknings- och tillsynskrav på oreglerade områden, såsom godkännande för omförpackning och ommärkning eller godkännande för produktion av vissa typer av material, ökar också den administrativa bördan.

– **Rättsligt instrument/kommissionens befogenheter**

Genom förslaget slås ett stort antal nuvarande direktiv samman till en enda förordning. Vissa delegationer anser att bestämmelserna ofta är otydliga och att förslaget innehåller ett stort antal delegerade akter och genomförandeakter, vilket riskerar att skapa rättsosäkerhet, ökad fragmentering och bristande samstämmighet med nuvarande nationella regler. Dessa delegationer anser att man måste eftersträva en balans mellan ökad harmonisering och flexibilitet avseende nationella krav.

– **Tillämpning**

Förordningen ska börja tillämpas tre år efter ikraftträdandet. Enligt några delegationer verkar dock denna tidsplan vara något optimistisk med tanke på att förordningen innehåller ett stort antal bestämmelser avseende genomförandeakter. Dessa delegationer hävdar att medlemsstaterna kommer att behöva mer tid eftersom de kommer att behöva anta ytterligare nationella rättsakter.

– **Införande i förordningen om offentlig kontroll**

För- och nackdelarna med att införa lagstiftningen om växtförökningsmaterial i tillämpningsområdet för förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll kräver ytterligare analys. Delegationerna befarar att nackdelarna kan vara större än fördelarna, eftersom detta kommer att öka den administrativa och ekonomiska bördan för de behöriga myndigheterna med tanke på de nya tillsyns- och rapporteringsskyldigheterna.

– **Undantag**

Vissa delegationer uttryckte oro över de undantag från registrering som beviljats för heterogent material som används för konventionellt jordbruk, undantag från utbytet av utsäde mellan jordbrukare och växtförökningsmaterial som saluförs till slutanvändare.

– **Hållbart bruks- och odlingsvärde/Särskiljbarhet, enhetlighet och stabilitet**

Många delegationer ifrågasätter skyldigheterna att utföra testning avseende hållbart bruks- och odlingsvärde för frukt- och grönsaksarter. Kostnaderna för att utföra tester avseende hållbart bruks- och odlingsvärde för frukt- och grönsaksarter och den komplexa organisationen av sådana tester kan vara orimliga för medelstora och små förädlingsföretag. Dessutom råder det tvivel om erkännandet av alla tester avseende särskiljbarhet, enhetlighet och stabilitet och bruks- och odlingsvärde som utförts av andra medlemsstater på grund av skilda klimat och det nuvarande kvalitetskontrollsystemet.

b) Kommentarer till artiklarna 1–22

Delegationerna har särskilt uttalat sig om följande:

– **Innehåll (artikel 1)**

Det är oklart om denna förordning bör innehålla bestämmelser om kontroll av odlingsförhållanden eller användning av växtförökningsmaterial för andra ändamål än produktion av livsmedel, foder och andra produkter.

– **Tillämpningsområde (artikel 2)**

Det behövs ett förtydligande av de krav som fastställer vilka nya arter som ska omfattas av denna förordning. Vissa länder begärde också att en klausul skulle införas för att undanta vissa växtförökningsmaterial som inte syftar till kommersiellt utnyttjande av en sort från förordningens tillämpningsområde, den så kallade ”slutna kretsloppet”-klausulen.

– **Definitioner (artikel 3)**

Vissa definitioner behöver omformuleras för att klargöra vissa aspekter, särskilt definitionerna av ”slutanvändare”, ”bevarandesort”, ”officiellt erkänd beskrivning”, ”kvalitetsskadegörare”, ”saluföring”, ”avvikande planta” och ”hybridsort”); andra behöver anpassas till definitionerna i växtskyddslagstiftningen (t.ex. ”yrkesmässig aktör” och ”utsäde”) eller till OECD-utsädessystemet. Slutligen begärde många delegationer en strykning av ”multiklonala blandningar”. Definitionerna kommer att ses över en andra gång mot bakgrund av en fullständig första granskning av de artiklar de avser.

– **Allmänna krav avseende produktion och saluföring av växtförökningsmaterial (artiklarna 5–10)**

Växtförökningsmaterial av arter som är upptagna i bilaga 1 får endast produceras och saluföras om arten är registrerad i ett nationellt eller europeiskt sortregister samt endast om den tillhör följande kategorier (prebasmaterial, basmaterial, certifikatmaterial och standardmaterial). Frågan om att undanta kommersiellt utsäde är fortfarande föremål för diskussion. Undantag från registrering gäller för heterogent material, växtförökningsmaterial som saluförs till slutanvändare eller mellan bevarandenätverk och utbyte av utsäde mellan jordbrukare.

Utvalda kloner och polyklonalt växtförökningsmaterial får också ingå i särskilda register och produceras och saluföras enligt särskilda regler. Några delegationer påpekade att sådana bestämmelser inte bör tillämpas på kloner eller multiklonala blandningar.

En yrkesmässig aktör får av behörig myndighet bemyndigas att certifiera växtförökningsmaterial för prebasmaterial, basmaterial, certifikatmaterial eller utsäde under officiell tillsyn. I detta avseende begärde några delegationer att möjligheten att avslå auktoriseringar för vissa känsliga aktiviteter bör behållas. Dessutom angav de att de endast kan stödja certifiering av växtförökningsmaterial under officiell tillsyn om de detaljerade bestämmelserna om kontroller förblir en nationell behörighet. Vissa delegationer har också begärt att dessa bestämmelser ska anpassas till förordningen om offentlig kontroll.

– **Märkning (artiklarna 15–20)**

Det införs regler för märkning av växtförökningsmaterial för att säkerställa korrekt identifiering. Delegationerna har begärt förtydliganden av vissa aspekter, särskilt när det gäller efterlevnaden av de skyldigheter för växtpass som ingår i lagstiftningen om växtskydd och när det gäller särskilda krav för olika typer av växtförökningsmaterial med obligatorisk märkning.

– **Utsädesblandningar (artiklarna 21 och 22)**

Ett antal delegationer efterlyste möjligheten att göra blandningar av utsäde även med arter som är upptagna i del B i bilaga I och med andra arter som inte omfattas av denna förordning, eftersom detta för närvarande är möjligt med den tillämpliga lagstiftningen.

4. Ordförandeskapet planerar att fortsätta dessa diskussioner under de kommande veckorna och kommer att utarbeta en ordförandeskapstext. Ordförandeskapet kommer att hålla ytterligare en informell videokonferens med arbetsgruppens medlemmar den 19–20 december 2023 i syfte att lägga fram förslag till omarbetning³ av de artiklar som hittills har behandlats i syfte att utveckla och förtydliga deras innehåll.
 5. Med utgångspunkt i de framsteg som har gjorts under det spanska ordförandeskapet planerar det tillträdande belgiska ordförandeskapet att fortsätta arbetet med detta ärende på teknisk nivå.
 6. Mot bakgrund av det ovanstående uppmanas rådet att notera de framsteg som gjorts med behandlingen av förslaget och att diskutera ärendet.
-

³ 16295/23 (kommer att offentliggöras inom kort).